

Tudományos ülések, konferenciák

A negyedik Finn–Magyar Folklórszimpozium (Helsinki, 1983. november 28–30.)

A finn és a magyar folkloristák kétvétenként, váltakozó színhelyeken, Budapesten és Turkuban illetve Helsinkiben megrendezendő szimpoziumán minden alkalommal egy megadott témában hangzottak el előadások. A negyedik találkozóra ezúttal Helsinkiben került sor. A korábban általában öt-öt aktív résztvevőre és néhány helybeli érdeklődőre korlátozott lehetőség most tágabbnak bizonyult: hét magyar folklorista utazott Helsinkibe, ahol az egyetem folklór tanszékének és a Finn Irodalmi Társaság munkatársainak népes csoportja mellett a turkui egyetemi tanszék kutatói is képviselték magukat a munkaprogramban.

A szimpozium témája a mai folklór jelenségeinek vizsgálata volt. *Voigt Vilmos* előadása (An invitation to folklore today research) bevezetőnek számított az élénk vitákat kiváltó referátumokhoz, amelyek már magát a mai folklór fogalmát is különbözőképpen értelmezték. Minden ma élő folklór jelenséget, avagy pedig a mai élet által kitermelt új formákat kell-e ilyen címen vizsgálnunk? A hozzászólók többsége, *Lauri Honko* professzor is, az első értelmezés mellett foglalt állást. Kulturális jelenségek változását mutatta be *Anneli Asplund* előadása (The comeback of ancient Finnish music), *Leea Virtanen* a harag kifejezésének hagyományos és mai kifejezéseit tárgyalta (Traditional expressions of anger: reflections on cultural change), *Kriza Ildikó* az etnikus identitás formáit elemezte különböző korokban (Ethnic identity yesterday and today). Társadalmi változások elemzése állt *Sárkány Mihály* előadásának középpontjában (Cultural dynamics in contemporary Hungarian village). Szorosabban vett „mai folklór” jelenségeket vett vizsgálat alá *Hoppál Mihály* (Chain letters of St. Anthony), *Kovács Emese* (Where and when Budapest children play) és *Nagy Ilona*, a paraszti önéletrajzok társadalmi szempontú elemzésével. *Niedermüller Péter* írása (Folklore, folklorism, and urban folklore) számos elméleti kérdés felvetésével sarkallta vitára a résztvevőket. *Aili Nenola-Kallio* a női aspektus folklórbeli kutatásának perspektíváiról szólt és egy kiterjedő munkaprogram megvalósulásáról számolt be (Folklore, class and gender: an attempt to revision). Csak témájában, de nem szemléletében hagyományosabbnak számító repertoár-analízist végzett *Annikki Kaivola-Bregenhøj* (The repetitive narrator, The scale of variation and cristallization in the repertoire of one informant). Érdeklődés és számos hozzászólás követte *Matti Kuusi* professzor és *Seppo Knuutila* dialógusát a „Schwank” műfajának jelentéséről.

A finn rendezők vendégszeretete, figyelmessége, mint mindig, most is felülmúlt minden képeletet. Ünnepi fogadások, tamperei és hämeenlinnai kirándulás tartozott

a programba és a résztvevőknek alkalmuk nyílt végigélni a Finn-Ugor Társaság centenáriuma alkalmából rendezett bensőséges ünnepséget is.

Nagy Ilona

*Az első Finn–Magyar Néprajzi Szimpózium
(Turku, 1984. augusztus 13–18.)*

Nem üres szólam, hogy a finn és a magyar néprajzi kutatás nagy hagyományokra tekint vissza az együttműködés területén, hiszen kapcsolatuk már jóval több, mint egy évszázados termékeny viszony. A nyelvrokonság kapcsán elsősorban a finnugor kutatók közös érdeke adott alkalmat a finn és magyar néprajzi vizsgálatok találkozásának. Gyümölcsözők voltak a folklorisztikában a finnektől nyert ösztönzések, azonban olyan kétoldalú konferenciára, melyen a nemzeti néprajztudományok mutatkoztak be, 1984. augusztus 13–18 között Turkuban került sor először.

A cél elsősorban az volt, hogy mindkét ország kutatói mutassanak be minél többet a hazájukban folyó műhelymunkából, lehetőleg úgy, hogy képet nyújtsanak a legfontosabb, előtérben álló témákról, kérdésekről és módszerekről. Természetesen az elhangzott húsz előadás és a számos hozzászólás csak részleges betekintést engedett meg mindkét oldal számára. Így is kiderül azonban, hogy mindkét országban előtérbe kerültek a társadalomnéprajzi vizsgálatok, a finneknél inkább a városi-kisvárosi környezetben, a munkásság, valamint a különböző alkalmazotti rétegek körében, a magyaroknál a közelmúltban erőteljesen átalakult faluban és annak mezőgazdasági, vagy félig ipari, félig mezőgazdasági foglalkozású lakói közt. Mindemellett mindkét országban változatlanul virágoznak a ma már hagyományosnak számító anyagi kultúra vizsgálati módszerek és témák is. A tudományos kérdésfeltevések, különösen pedig a kutatásszervezés és a módszertan bemutatásának sokféleségét határozottan elősegítette, hogy mind a finn, mind a magyar küldöttség tagjai országuk idősebb és legfiatalabb kutatónemzedékeit is képviselték. Részt vettek egyetemi oktatók, néprajzos muzeológusok, akadémiai kutatók, központi intézményekben és vidéken dolgozók, valamint tudományos ösztöndíjasok is.

Az új kezdeményezés gazdája a finn néprajzkutatók egyesülete, az „Etnos” volt. Vendégszeretete és anyagi áldozatvállalása tette lehetővé, hogy a magyar résztvevők gazdag kiegészítő programokon gyarapíthatták szakmai tapasztalataikat (ismerkedés archívumokkal és múzeumokkal).

A résztvevők egyöntetűen megállapodtak abban, hogy a hasonló találkozók sorát folytatni kell, a következő alkalommal Magyarországon rendezik meg a szimpóziumot. A most elhangzott angol és német nyelvű előadásokat a finn fél megjelenteti.

K. L.